

Jędrzej CHUMIŃSKI

Katedra Historii Gospodarczej AE Wrocław

Motywy migracji ludności polskiej do Wrocławia w latach 1945-1949

Pytanie o motywy napływu ludności polskiej do Wrocławia, a zwłaszcza o ich psychologiczne bodźce i konsekwencje, wydaje się być kluczowe dla zrozumienia problemów i trudności występujących w procesie kształtowania się nowej społeczności miasta. Przyczyny migracji były bardzo zróżnicowane, począwszy od kwestii tak zasadniczych, jak dobrowolność bądź przymus mobilności, a skończywszy na ściśle indywidualnych motywach, takich jak chęć uzyskania mieszkania, pracy, zmiana klimatu itd. Ważnym czynnikiem determinującym, z góry niejako określającym postawy i zachowania osiedleńców, był fakt przynależności do jednej z grup: przesiedleńców zza Bugu, migrantów wewnętrznych, repatriantów, reemigrantów. Przyjęliśmy przy tym terminologię zaproponowaną przez Tomasza Szarotę, choć jesteśmy świadomi, iż nie zawsze możliwe jest wykorzystanie jej w badaniach emiprycznych, co wynika z używania po wojnie całkiem innego nazewnictwa, zamazującego genezę i charakter powojennych migracji¹.

Według spisu powszechnego z grudnia 1950 r. największą, bo 65% grupę mieszkańców miasta stanowili migranci wewnętrzni tzn. osoby zamieszkałe w 1945 r. na terenie Polski centralnej, które udały się na tzw. Ziemie Odzyskane². Motywy ich migracji były bardzo różne, choć wyraźnie dominowały względy ekonomiczne. Mówiąc precyzyjniej, przy zachowanej w znacznej mierze dobrowolności o decyzji wyjazdu decydowała wypadkowa czynników „wypychających” z dotychczasowego środowiska oraz „siła przyciągania” obszarów zasiedlanych.

¹ T. Szarota: *Osadnictwo miejskie na Dolnym Śląsku w latach 1945-1948*, Wrocław 1969.

² L. Kosiński: *Pochodzenie terytorialne ludności Ziem Zachodnich w 1950 r.*, „Dokumentacja Geograficzna” 1960, zeszyt 3.